

de Bibliotheek
Zoetermeer

CKC &
partners

MUSEUM **de**
voor **de**

Cultuureducatie met Kwaliteit

Doorlopende leerlijn erfgoed
Groep 8
Lessenreeks passend bij 'Tijd van wereldoorlogen'
Deze leerlijn is ontwikkeld door Museum De Voorde.

**'WO II Oorlog in
Zoetermeer'**

Informatie over 'WO II Oorlog in Zoetermeer'

Groep 8, Lessenreeks 'WO II Oorlog in Zoetermeer', ontwikkeld bij de geschiedenisperiode 'Tijd van wereldoorlogen', 2 lessen van 60 minuten (of naar eigen inzicht) en 1 les van 90 minuten.

Doel van de lessenreeks:

De leerlingen leren over de situatie in Zoetermeer tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ze maken kennis met authentieke voorwerpen (erfgoed) uit die tijd. Ze leren wat er toen anders was dan nu en hoe de oorlog van invloed was op het leven van Zoetermeesters.

Locatie:	Op school in de klas en in het museum. Les 1 en 3 worden verzorgd door de leerkracht met behulp van de lesbrief en het werkboekje. Les 2 vindt plaats in het museum en wordt verzorgd door de museumdocent en medewerkers van het Gemeentearchief.
Kosten:	€55,- per groep
Materiaallijst:	
Les 1: Op school	Lesbrief en werkboekjes.
Les 2: In het museum	Voorwerpen, archiefstukken, foto's en schrijfmateriaal zijn aanwezig in het museum.
Les 3: Op school	Lesbrief en werkboekjes.

Les 1:

Introductie WO II in Zoetermeer	Wat hebben we geleerd?
---------------------------------	------------------------

De leerlingen gaan aan de slag met het werkboekje en leren over de plaatselijke situatie tijdens de oorlog aan de hand van drie thema's: 'Op de bon', 'Naar school' en 'Verzet'.

Les 2:

De WO II koffer	De archiefmap van Jaap, Johan en Sipje	Wat hebben we geleerd?
-----------------	--	------------------------

In het museum wordt de klas in tweeën gesplitst en wisselt halverwege van programmaonderdeel. De leerlingen onderzoeken authentieke voorwerpen, archiefstukken en verhalen uit Zoetermeer.

Les 3:

Evaluatie op school

Om de lessenreeks te evalueren maakt de leerkracht een keuze uit de verwerkingsopdrachten in de lesbrief.

Aanvullende lessen

Verrijk deze lessen van groep 8 met boekenkisten en lesreeksen Literatuur van de Bibliotheek! In verschillende boekenkisten zijn allemaal prachtige boeken verzameld die te maken hebben met een thema uit de geschiedenis. Zo komt geschiedenis nog meer tot leven!

De Bibliotheek heeft de Literatuur-leerlijn ontwikkeld voor groep 1 tot en met 8.

Vanaf groep 6 zijn er lesreeksen en boekenkisten beschikbaar die aansluiten bij de geschiedenis. Zie voor verdere informatie de website van de Bibliotheek.

Deze lessenreeks sluit aan bij de doorlopende leerlijn Cultuureducatie met Kwaliteit in Zoetermeer. Meer informatie over Cultuureducatie met Kwaliteit vind je [hier](#).

De leerlijn erfgoed is ontwikkeld door Museum De Voorde
Neem bij vragen contact op via

educatie@museumdevoorde.nl

Informatie over 'WOII Oorlog in Zoetermeer'

Groep 8, lessenreeks 'WO II oorlog in Zoetermeer', les 1. Dit onderdeel wordt gegeven door de leerkracht in de klas.

Lesdoel: De leerlingen krijgen een beeld van het leven in Zoetermeer tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Benodigde materialen: Lesbrieven voor de leerkracht en werkboekjes voor de leerlingen, schrijfmateriaal.

Duur: Naar eigen inzicht van de leerkracht.

Opdrachten:

Introductie WO II in Zoetermeer	Wat hebben we geleerd?
---------------------------------	------------------------

Introductie: De leerlingen gaan aan de slag met het werkboekje en leren over de plaatselijke situatie tijdens de oorlog aan de hand van drie thema's: 'Op de bon', 'Naar school' en 'Verzet'.

Oriënteren: Introductie WO II in Zoetermeer	Naar eigen inzicht
Opdracht: De leerlingen maken individueel of in groepjes de opdrachten uit het werkboekje.	
Reflecteren: In de opdrachten zijn reflectievragen verwerkt.	

Oriënteren: Wat hebben we geleerd?	Naar eigen inzicht
Opdracht: Je bespreekt met de klas de opdrachten met behulp van de informatie uit de lesbrieven. De extra opdrachten geven nog meer mogelijkheden voor reflectie en verdieping. Deze kunnen in de derde les aan de orde komen, om de lessenreeks af te sluiten.	
Reflecteren: Je weet nu hoe het in Zoetermeer was tijdens de Tweede Wereldoorlog. Is het anders dan je had gedacht?	

'WOII Oorlog in Zoetermeer' - Museumles

Groep 8, lessenreeks 'WO II oorlog in Zoetermeer', les 2. Dit onderdeel wordt gegeven door de museumdocent en archivaris in Museum De Voorde, Zuidwaarts 2, 079-3164735.

Lesdoel:	De leerlingen kunnen zich een betere voorstelling maken van de situatie in Zoetermeer tijdens de Tweede Wereldoorlog door het onderzoeken van authentieke voorwerpen en archiefstukken.
Materialen:	WO II koffer met authentieke voorwerpen, archiefstukken en schrijfmateriaal zijn aanwezig in het museum.
Duur:	90 minuten

Opdrachten:

De WO II koffer	De archiefmap van Jaap, Johan en Sipje	Wat hebben we geleerd?
-----------------	--	------------------------

Introductie: In het museum wordt de klas in tweeën gesplitst en wisselt halverwege van programmaonderdeel. De leerlingen onderzoeken authentieke voorwerpen, archiefstukken en verhalen uit Zoetermeer.

Onderzoeken: De WOII-koffer	25 minuten
Opdracht: De leerlingen onderzoeken in het museum in groepjes onder begeleiding van de museumdocent authentieke voorwerpen uit de Tweede Wereldoorlog. Ze leren over verschillende momenten en situaties in Zoetermeer zoals het uitbreken van de oorlog, een noodlanding van een bommenwerper in Zoetermeer, 'stil verzet' en schaarste.	
Reflecteren: Opdracht 'In de kring': Denk vragen: Hoe zou jij reageren in bepaalde situaties?	

Onderzoeken: De archiefmap van Jaap, Johan en Sipje	25 minuten
Opdracht: De leerlingen reconstrueren in groepjes met behulp van archiefmateriaal het leven van een kind dat in de oorlog in Zoetermeer woonde.	
Reflecteren: Met de hele klas vatten we de levens van Jaap, Johan en Sipje visueel samen met behulp van foto's en voorwerpen. Met wie zou je bevriend willen zijn en waarom?	

Onderzoeken: Wat hebben we geleerd?	10 minuten
Opdracht: We vatten de opdrachten met elkaar samen. Ruimte voor vragen en opmerkingen.	
Reflecteren: Afsluitende vraag: Wat heeft het meeste indruk op je gemaakt?	

'WOII Oorlog in Zoetermeer' - Evaluatie op school

Groep 8, lessenreeks 'WO II oorlog in Zoetermeer', les 3. Dit onderdeel wordt gegeven door de leerkracht in de klas.

- Lesdoel:** De leerlingen weten hoe het eraan toeging in Zoetermeer tijdens de Tweede Wereldoorlog.
- Materialen:** Lesbrief voor de leerkracht en werkboekjes voor de leerlingen, schrijfmateriaal.
- Duur:** Naar eigen inzicht van de leerkracht.

Opdrachten:

Evaluatie op school

Introductie:

Om de lessenreeks te evalueren maakt de leerkracht een keuze uit de verwerkingsopdrachten in de lesbrief.

Evalueren:	Verwerkingsopdrachten	Naar eigen inzicht
Opdracht:	Je evalueert de les op school. Gebruik hiervoor ook de extra opdrachten uit de lesbrief.	
Reflecteren:	Waarom wordt elk jaar op 4 en 5 mei nog steeds stil gestaan bij de Tweede Wereldoorlog? Reflecteren kan ook in de vorm van verwerking in beeld of in een ritueel dat je samen met de leerlingen bedenkt en uitvoert. Zo kun je iets bedenken om met de klas dit jaar op een speciale manier bij 4 en 5 mei stil te staan. Denk hierbij aan een stiltemoment, een stilteplek, deelname aan de Stille tocht op 4 mei, het maken van een muurkrant of een tentoonstelling.	